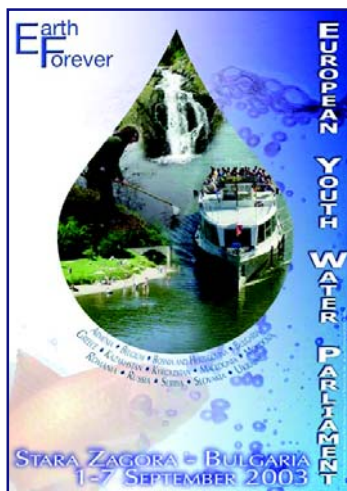

Якщо я не частина рішення,
то я — частина проблеми

ВЕГО «МАМА-86»
2003

Історія питання

Наприкінці ХХ століття світова спільнота стала усвідомлювати, що питання забезпечення людства якісною питною водою та умовами санітарії є однією з гострих проблем розвитку суспільства. Для привернення уваги до її вирішення ООН було проголошено Міжнародне Десятиліття Водопостачання і Каналізації (1981-1990). Завдяки цьому та за умов стрімкої урбанізації (розвитку міст — мегаполісів) протягом 1990-х років значно розширилася сфера надання послуг з водопостачання та водовідведення. Зокрема, за оцінками експертів, у 2000 році доступ до водопостачання отримали на 620 мільйонів більше людей і доступ до каналізації — на 453 мільйонів більше, ніж у 1990.

Однак цього недостатньо. За прогнозами аналітиків, до 2030 року 60 % населення нашої планети будуть мешкати в містах, що може призвести до спалаху захворювань, пов'язаних із неадекватними водопостачанням та каналізацією, а саме:

- фекально-оральні інфекції (холера, черевний тиф, дизентерія, сальмонельоз, вірусний гепатит, чума, туляремія, бруцельоз, лептоспіроз, та сибірська виразка);
- захворювання шкіри та очей (трахома);
- паразитарні захворювання (рішта, шистоматоз);
- захворювання, що переносяться комахами (малярія).

WSSCC — Water Supply and Sanitation Collaborative Council — Рада зі співпраці в галузі водопостачання та санітарії

На початку 2000 року ВООЗ, ЮНІСЕФ, WSSCC опублікували доповідь «Глобальна оцінка з водопостачання та каналізації за 2000 рік». У доповіді зазначено, що з понад шести мільярдів людей, які нині живуть на планеті Земля, 1,1 мільярда — не мають доступу до безпечної питної води, а більше 2,4 мільярдів людей не мають доступу до каналізації. Внаслідок цього, щороку близько 250 мільйонів людей, переважно жінки та діти, потерпають від хвороб, спричинених неякісним водопостачанням та відсутністю умов санітарії, і більше 3 мільйонів людей помирають від них. Лише кишкові інфекції щорічно забирають життя понад двох мільйонів дітей у країнах, що розвиваються.

Саме WSSCC у 1990 році отримала підтверджений резолюцією ООН мандат на підтримання імпульсу Міжнародного

Десятиліття Водопостачання і Каналізації. І нині місія цієї організації полягає у «*прискоренні досягнення збалансованого надання послуг водопостачання, каналізації та утилізації відходів усім людям, особливо бідним, шляхом посилення співпраці між країнами, що розвиваються, та агенціями, що надають зовнішню допомогу, в рамках узгоджених програм дій*».

У листопаді 2000 року на П'ятому Глобальному Форумі WSSCC була прийнята Програма Дій Ігуасу (IAP), так звана програма «Бачення 21». Основними напрямками цієї програми були визнані:

- розвиток гігієни;
- еко-каналізація;
- реформи управління в секторі водопостачання та каналізації;
- привернення уваги до місцевих проблем та вирішення їх за участю всіх зацікавлених сторін.

У 2000 році на засіданні Генеральної Асамблеї ООН була прийнята Декларація Тисячоліття, яку підписали понад 150 керівників держав і урядів.

Однією з визначених ООН Цілей Розвитку Тисячоліття є зменшення до 2015 року вдвічі кількості людей, які не мають доступу до якісної питної води та умов санітарії — безпечної утилізації відходів життєдіяльності людини.

У грудні 2001 року під час Всесвітньої конференції з питань прісної води у Боні (Німеччина) WSSCC офіційно проголосила про початок кампанії, що отримала назву WASH. Кампанія WASH є спробою WSSCC отримати політичну підтримку та стимулювати конкретні дії по всьому світу для забезпечення рівного права кожного на безпечну питну воду та умови санітарії.

На Всесвітньому Самміті зі сталого розвитку у Йоганнесбурзі (ПАР) керівники держав та урядів знову підтвердили свою готовність докласти зусиль для досягнення Цілей Розвитку Тисячоліття, у тому числі й щодо водопостачання та санітарії. До того ж, Комісія зі сталого розвитку ООН проголосила 2004—2005 роки — роками вирішення проблем водопостачання та санітарії у світі.

Нині вже зроблені важливі міжнародні заяви про наміри — час робити практичні кроки на рівні окремих країн та на місцях. Саме від зусиль на місцях і буде залежати, чи матимуть люди гідні умови життя та чи буде проблема вирішена.

IAP – the Iguacu Action Programm – Програма Дій Ігуасу

Vision 21 – «Бачення 21», бачення та програма дій з водопостачання та санітарії

WASH –Water Sanitation and Hygiene – компанія Вода, Санітарія та Гігієна

4-ий Європейський Молодіжний Водний Парламент

Офіційне відкриття роботи Парламенту.
Виступ Діани Іскревої —
головного організатора події

1—7 вересня 2003 року в місті Стара Загора (Болгарія) відбувся 4-ий Європейський Молодіжний Водний Парламент, що об'єднав зусилля представників молоді, навчальних закладів, міжнародних організацій, НУО з розвинутих країн і країн з економікою перехідного типу та місцевої влади. Метою роботи Парламенту було підвищення обізнаності молодих лідерів екологічного руху щодо проблем води, санітарії і гігієни та необхідності впровадження демократичних механізмів участі громадськості в процесі прийняття рішень з цих проблем.

Парламент відбувся при тісній співпраці партнерів з різних країн Європи, а саме:

- Європейська водна солідарність, Страсбург (Франція);
- WSSCC, Женева (Швейцарія);
- Всеукраїнська екологічна громадська організація «МАМА-86» (Україна);
- Болгарська Вища школа з вивчення іноземних мов Ромена Ролана, Стара Загора (Болгарія);
- Міська Рада, Стара Загора (Болгарія).

Фінансову підтримку Парламенту надали:

- Швейцарська агенція з розвитку та співпраці;
- Міжнародний секретаріат по воді, Монреаль (Канада);
- Рада зі співробітництва в області водопостачання та каналізації, Женева (Швейцарія);
- Міська Рада, Стара Загора (Болгарія);
- ТОВ «Водопостачання та каналізація», Стара Загора (Болгарія).

У роботі Парламенту взяли участь понад 75 молодих людей віком 16-18 років та тренерів молоді з 15 країн Європи, Кавказу, Центральної Азії, Латинської Америки та Африки. Україну представляли 3 організації:

- Всеукраїнська екологічна громадська організація «МАМА-86»;
- Молодіжний клуб ім. В. І. Вернадського (Одеса);
- Херсонська міська дитяча громадська екологічна організація (ДГЕО) «Ластівка».

Парламенту передував підготовчий етап, що тривав протягом червня-серпня 2003 року: на веб-сайті НУО «Earth Forever Foundation» було створено сторінку <http://www.earthforever.org/parliament/> для налагодження інформування, координації та спілкування молоді, яка займається проблемами води, санітарії та гігієни. В рамках підготовки пройшли конкурси на кращу дослідницьку роботу, плакат та оповідання.

У день відкриття 4-ого Європейського Молодіжного Водного Парламенту було урочисто проголошено та нагороджено найактивніших учасників та переможців конкурсів.

Делегація ВЕГО «МАМА-86»

За активну участь у підготовчому етапі Парламенту три молодіжні делегації, а саме:

- Болгарська Вища школа іноземних мов Ромена Ролана, Стара Загора (Болгарія);
- Всеукраїнська Екологічна Громадська Організація «МАМА-86» (Україна);
- Херсонська міська ДГЕО «Ластівка» (Україна), — отримали грошову винагороду у 500 Євро на подальшу інформаційну роботу з розповсюдження результатів Парламенту.

У номінації «найкраще оповідання» було визначено та нагороджено сертифікатом:

- Роботу школярів з Санкт-Петербурга (Росія);
- Андрія Трофіна (Румунія);
- Кліментіну Русеву (Болгарія).

У конкурсі на найкращий плакат перемогли роботи:

- Марії Ковальчук з Києва (Україна);
- Лілії Порошчай з Херсона (Україна);
- Стівена Блюмена (Бельгія).

Плакати Марії та Стівена стали візитівками Молодіжного Парламенту і прикрашали приміщення, де відбувалися засідання Парламенту, а також були розклеєні у місті Стара Загора під час Водного Фестивалю, що відбувся 6 вересня 2003 року.

Під час пленарного засідання

Презентація роботи кампанії «Чистотіл» на пленарному засіданні

Робота Парламенту складалася з пленарних сесій та засідань робочих груп, на яких готувалися офіційні документи, програма Водного Фестивалю;

проходили обговорення щодо подальшої спільної роботи молоді з проблем води, санітарії та гігієни в навчальних закладах шляхом створення мережі;

велася підготовка до виборів трьох представників 4-ого Європейського Молодіжного Водного Парламенту для представлення результатів Парламенту під час майбутніх міжнародних подій з проблем води.

5 вересня молоді парламентарі обрали своїми представниками: Ану-Марію Бортіс (Румунія), Красіну Колеву (Болгарія) та Владислава Демент'єва (Росія).

6 вересня 2003 року в приміщенні мерії міста Стара Загора відбулась урочиста спільна сесія Парламенту, на якій були проголошені:

- Декларація 4-ого Європейського Молодіжного Водного Парламенту;
- Клятва Парламентарія;
- Ініціатива щодо створення Молодіжної мережі з проблем води, санітарії та гігієни.

Уповноважені представники організацій, що висловили бажання працювати в цій мережі, підписали офіційний документ — Намір про співпрацю.

З привітаннями до молодих парламентаріїв звернулися мер міста Стара Загора, представники міністерств Болгарії та місцевої влади. На події були присутні журналісти.

На завершення Парламенту відбулося яскраве свято — Водний Фестиваль з концертом у Центральному міському парку та випусканням повітряних кульок із зверненнями учасників Парламенту до жителів Землі.

ДЕКЛАРАЦІЯ

Ми, молоді люди та тренери молоді з 15 країн Європи, Кавказу, Центральної Азії, Латинської Америки та Африки, зібралися у м. Стара Загора, Болгарія, для проведення Європейського Молодіжного Парламенту для того, щоб обмінятися знаннями і досвідом та об'єднати зусилля, що спрямовані на забезпечення вирішення питань сталого управління водними ресурсами, якості води, санітарії та гігієни.

Виходячи з того, що вода є обмеженим природним ресурсом і лімітованим народним добром, що конче необхідне як для людини, так і для всіх живих істот;

успідомяючы, що людина залежить від води для підтримки як власної гігієни, так і для підтримки умов санітарії у громадських місцях, таких як школи, університети та офіси;

знаючы, що погіршення якості води є наслідком забруднення води токсичними елементами, іншими шкідливими хімікатами, біологічним забрудненням та нерегулярним водозабезпеченням, які часто стають основними причинами неможливості досягнення необхідного рівня гігієни у природному середовищі і призводять до проблем здоров'я для багатьох людей та

глибоко розуміючы життєву необхідність безпечної води для гарантування стійкого розвитку суспільства,

ми зобов'язуємося:

1. Підвищити обізнаність громадськості щодо питань водного управління шляхом ініціювання та проведення різноманітних заходів та дій: фестивалів Води, мирних демонстрацій та парадів; видання брошур, плакатів та проведення кампаній у ЗМІ. Цілями цієї діяльності буде посилення просвітньої роботи, сприяння зміні

Молоді парламентарії — волонтери ВЕГО «МАМА-86»

відносин та залученню до практичних дій громадян, особливо школярів, щодо вирішення проблем охорони водних об'єктів та раціонального водоспоживання;

Підготовка плакатних презентацій водних проектів молоді

2. Посилити контроль та моніторинг, що спрямовані на захист водних ресурсів, а також лобювання органів влади щодо гарантування ефективного штрафування за порушення встановлених норм використання водних ресурсів. Ми прагнемо посилити взаємодію організацій (а саме, неурядових організацій) для забезпечення роботи щодо інформаційного обміну, просвіти та спілкування. Ця робота буде проводитися у співпраці з відповід-

ними структурами влади, бізнес колами та організаціями, що відповідальні за водопостачання і санітарію.

3. Створити у навчальних закладах комітети WASH, до складу яких будуть входити представники школярів та фахівці, які обрані на демократичних засадах. Задача комітетів WASH полягає у посиленні контролю за дотриманням умов необхідної гігієни, забезпеченні належної чистоти та безпеки шкільних туалетів, обладнанні їх окремо для дівчат та хлопців, забезпеченні та покращанні існуючих умов для миття рук. Ми піднімаємо свій голос за посилення існуючого законодавства та обов'язкове впровадження ефективних заходів, що передбачені ним у цій галузі.

4. Ініціювати зустрічі між молоддю та представниками владних структур для обговорення питань WASH і забезпечення позитивних змін у їх вирішенні як на локальному і національному, так і на міжнародному рівні. Посилити участь молоді у процесах прийняття рішень щодо проблем WASH.

5. Створити Молодіжну мережу WASH (Youth WASH Network), яка б сприяла забезпеченню прав людини на безпечну питну воду, відповідні умови санітарії і гігієни та покращанню безпеки довкілля і здоров'я людей.

Клятва парламентарія 4-ого Європейського Молодіжного Водного Парламенту

Я, (...), від імені делегації України зобов'язуюсь, де би я не жив(ла), поважати та виконувати резолюцію Організації Об'єднаних Націй, що проголошує:

«Право людини на воду є невід'ємним правом людини на гідне існування. Воно є визначальною передумовою для забезпечення всіх інших прав людини».

Я зобов'язуюся брати участь в акціях, ініціативах, діях, спрямованих на досягнення сталого управління водними ресурсами, які є нашим спільним багатством, важливим для життя.

Як парламентарій 4-ого Європейського Молодіжного Водного Парламенту, що відбувся цього дня, в суботу, 6 вересня 2003 року, я засвідчую це.

Склад молодіжної делегації ВЕГО «МАМА-86» на 4-ому Європейському Молодіжному Водному Парламенті:

1. Бормотова Вікторія, 17 років, м. Київ, студентка II-го курсу Університету економіки та права «КРОК», переможець конкурсу ВЕГО «МАМА-86» серед волонтерів організації, автор проекту «Веселий Гігік».

2. Здренник Наталя, 16 років, м. Яремче, учениця 11 класу Яремчанської ЗОШ, переможець конкурсу ВЕГО «МАМА-86» «Вода, санітарія та гігієна для всіх», автор української назви кампанії «WASH» — «Чистотіл».

3. Козакевич Олена, 18 років, м. Полтава, студентка II-го курсу медичного факультету Української медичної стоматологічної Академії, переможець конкурсу ВЕГО «МАМА-86» серед волонтерів організації, автор проекту «Проблеми та ризики для здоров'я населення під час цвітіння води».

**Бормотової Вікторії
парламентарія IV скликання
Європейського Молодіжного Водного парламенту
Стара Загора, Болгарія
1—7 вересня 2003 року**

В наш час бурхливо розвивається молодіжний рух в усіх країнах світу. Нині молодь цікавиться такими серйозними проблемами, як проблеми збереження водного фонду світу, забезпечення життя нормальними санітарно-гігієнічними умовами. Саме ці питання й обговорювалися під час 4-ого Європейського Молодіжного Водного Парламенту.

Свято національностей — у колі друзів

Для кожної молодої людини нові можливості — як нове життя. Нове та незнане. Страшно, але цікаво. Поїздка до Болгарії — це ніби казка, яку ти прочитав у книжці з яскравими картинками, а тепер хочеться знову стати її героєм.

Коли ти отримуєш інформацію про новий конкурс або акцію, найчастіше розумієш, що це не для тебе — виграти все одно не отримаєш. Та, незважаючи на це, ти знову ж пробуєш з

надією. І я спробувала взяти участь у конкурсі, що організувала Всеукраїнська екологічна громадська організація (ВЕГО) «МАМА-86». За умовами конкурсу проект-переможець отримував фінансування, а автор проекту входив до складу делегації ВЕГО «МАМА-86» для участі у молодіжному парламенті в Болгарії.

Проект «Веселий Гігік», автором якого є я, став переможцем! Ось так все і починалось...

Аеропорт Бориспіль, таможня, політ... Невпевненість, бажання, «новий світ»... Перші спроби порозумітися англійською мовою... Саме на цьому етапі я зрозуміла, що маю проблему з подоланням, так званого, мовного бар'єру. Та завдяки гарним вчителям і вимушеним обставинам (коли всі навколо розмовляють англійською, то вже не залишається нічого іншого, як заговорити самій) я подолала цю проблему. Ще до закінчення парламенту я вирішила, що, повернувшись додому, піду на курси англійської мови.

Взагалі вся молодь, яка була присутня на парламенті, мала особливу рису: по кожному було видно, що це не звичайний юнак чи дівчина, якого можна зустріти в будь-якому місці. Відчувався інший рівень мислення. Не такий примітивний, як часто зустрічається у наших звичайних школах. Можливо це просто атмосфера, а можливо й ні.

Кожен день парламенту був різним.

Першого дня було відкриття парламентської роботи та поділ на групи, в яких ми працювали протягом всього парламенту. Під час роботи груп ми мали змогу ближче познайомитись один з одним. На кожну групу чекала серйозна робота з підготовки документів, розробки процедури виборів, підготовки Водного фестивалю. Насичена робота вдень та культурна програма ввечері доповнювали одна одну. Та найцікавішим у перший день був вечір національностей. Таке різноманіття звичаїв, національної їжі, костюмів! Щоб відчути той настрій, необхідно подумки здійснити подорож у XVIII ст. і проїхатись по містечках кожної з представлених країн. Бо просто словами це не описати!

Другого дня крім роботи, ми також відвідали історичні пам'ятки в м. Стара Загора.

Запам'яталися й акція з прибирання парку та похід у басейн. Потім були визначені містери та міс прибиральники.

Щовечора у нас були «дикі» танці (по-іншому їх назвати не можна — різна музика, стилі танцю та ін.), веселі конкурси та ігри, а потім розмови... на політичну тематику.

Слід згадати закриття парламенту та Водний фестиваль. На закритті ми мали змогу познайомитись з національними болгарськими традиційними танцями (до речі, ми вже могли б навіть пританцювати — нас навчили під час «диких» танців). Та найбільш вражаючими були присяги парламентаріїв, що звучали на рідних мовах.

Другою частиною цього дня був Водний фестиваль. Усі так довго до нього готувалися: костюми, репетиції, пісні, послання для повітряних кульок і все інше. Та це того коштувало. Ефект національних костюмів та молодіжного виступу на головній площі був вражаючим. Відпускання повітряних кульок з посланнями завершило свято. Це було так гарно!!!

Про від'їзд і згадувати важко. Адже тільки тоді ми зрозуміли, як сильно здружилися і не хочеться розставатися. Та все коли-небудь закінчується, і тепер у нас є стимул плідно працювати, щоб зустрітись знов.

Під час роботи парламенту всі парламентарії мали змогу поділитися своїм досвідом роботи щодо вирішення водних проблем. Та для молоді не останню роль відігравало те, що вони мали змогу поспілкуватись з ровесниками з інших країн Європи. Важливим результатом цієї поїздки, для мене особисто можна вважати те, що тепер я вчуся на курсах англійської мови. Мій проект впроваджується в життя, а я вже думаю над новими напрямками роботи щодо проблем води, санітарії та гігієни. Та найголовніше — те, що «відвідавши те життя», я знаю, чого я хочу досягнути. І бажаю кожному відчути смак «життя в іншому світі» та досягнути успіху на шляху піднесення рівня життя в нашій країні.

Акція з прибирання сміття біля озера

Думка школярів м. Києва щодо проблем санітарії та гігієни

У 2003 році під час проведення уроків Води напередодні Всесвітнього дня води ВЕГО «МАМА-86» провела опитування школярів щодо проблем санітарії та гігієни. У м. Києві на питання анкети відповіли 437 дітей, серед них було 232 хлопчика та 205 дівчаток віком від 9 до 16 років.

Аналіз відповідей школярів засвідчив, що:

■ 91 % школярів вважають, що якість води впливає на здоров'я;

■ 44 % дітей використовують водопровідну воду, 40 % — артезіанську воду і 21 % — покупну воду;

■ 72 % респондентів не задовольняє екологічний стан водойм у м. Києві;

■ 75 % не задоволені станом громадських туалетів.

Незважаючи на те, що 45 % дітей задоволені загальним санітарним станом у школі, санітарний стан туалетів не задовольняє 60 % дітей. Якщо 98 % респондентів підтвердили наявність холодної води у школах, то з гарячою водою вже є проблеми у 50 % опитаних, і лише 25 % школярів зазначили, що у шкільних туалетах є мило. Туалетного паперу, рушників та сушарок для рук у школах немає.

Для київських школярів притаманна звичка мити руки: в середньому, діти миють руки шість разів на день. Майже всі діти (97 %) миють руки перед вживанням їжі, після відвідання туалету та після прогулянок на вулиці.

Щодо проблем чистоти на вулицях (кількість урн, контейнерів для сміття та пункту прийому вторинної сировини) думки школярів розподілилися майже нарівно.

Половина дітей усвідомлює необхідність поширення своїх знань щодо санітарії та гігієни. З точки зору юних респондентів, це має бути інформація від родини (65 %) та лікарів (64 %).

*За подальшою інформацією звертається до
Ганни Цветкової,
національного координатора кампанії «WASH»,
координатора кампанії «Питна вода в Україні»,
Всеукраїнської екологічної
громадської організації «МАМА-86».
Тел./факс: (044) 228-7749, 228-3101
ел. пошта: atsvet@mama-86.org.ua
www.mama-86.org.ua*